

LONKAN JA POLVEN TUTKIMINEN

-Milloin operatiiviseen hoitoon

Heidi Danielson,
LL, ortopedian ja
traumatologian EL
Sairaala Orton, Helsinki

Yleislääkäripäivät 30.11.2018
MARINA CONGRESS
CENTER

Sidonnaisuudet

- Sairaala Orton Oy, Aava Orto-lääkärit, PohjolaSairaala
- Kliinikkoasiantuntija Philips Medical Systems MRI Finland
- Osallistunut koulutuksiin Suomessa ja ulkomailla: DePuySynthes, Link, ZimmerBiomet, Smith&Nephew

Lonkan operatiivinen hoito

Tekonivel

- Niveltuho, AVN (luunekroosi)

Lonkkaskopia

- 'ahdas lonkka', labrumrepeämät

Osteotomiat

- Lonkan dysplasia, deformiteetit

Traumaleikkaukset

- Murtumat, jänneavulsiot

Lastenortopedia

- Kasvuhäiriöt, luksaatio

Tuumorit

Muuta

Tulehdukset

- Reuma, bakteeri-infektiot, bursiitit/tendiniitit

Neurologiset ongelmat

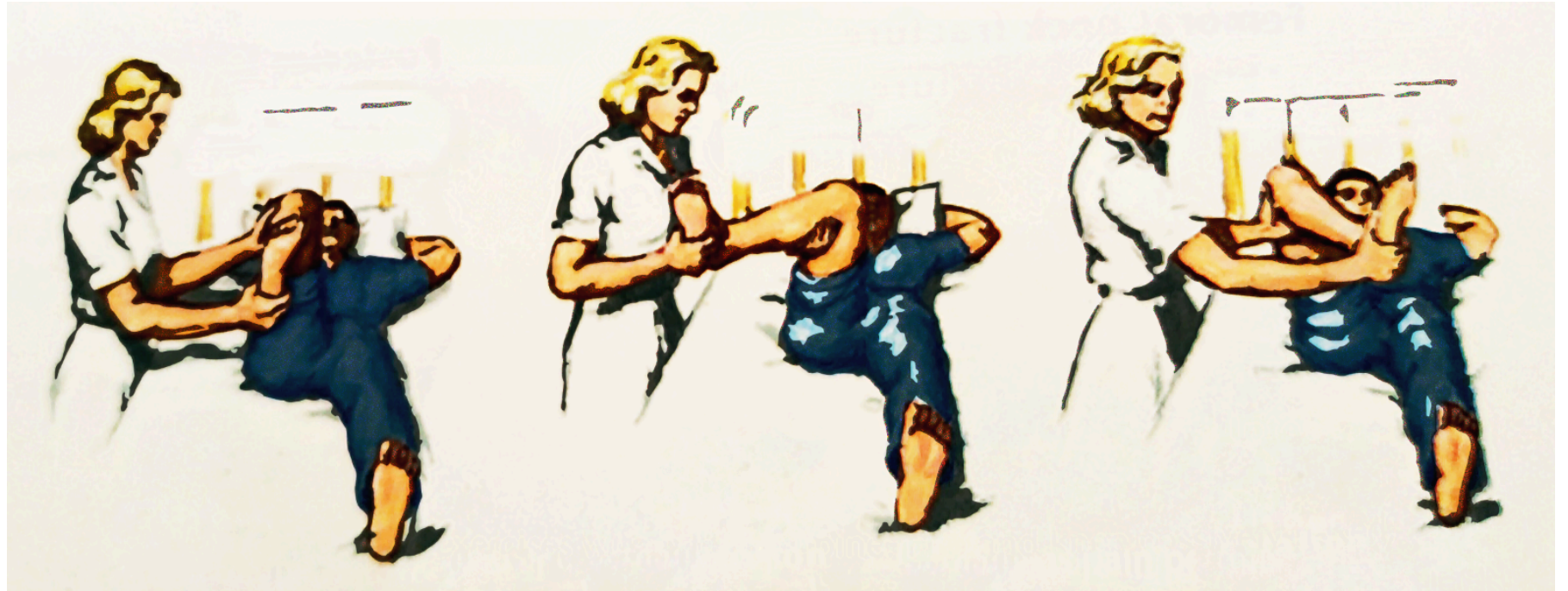
- Lihasheikkous/atrofia, radikulaarioireet

Lonkan tutkiminen

- Selän ryhti +liikkeet, ontuminen/kävelyvaikeus, raajapituudet/epäsymmetria, lihasvoimat/atrofiat, radikulaarioireet, verenkierto
- Anamneesi
 - Kivun kesto, tyyppi, sijainti. Apuvälineiden tarve/varaamattomuus (lapsilla).

KIPU, LIIKE, VOIMA

Ext 20°
Flex 120°
Abduktio 40°
Adduktio 25°
SR 45°
UR 45°

Lonkka

- Muut: Trendelenburg
 - positiivinen kun lonkka notkahtaa

- impingement (FADDIR flex-add-internal rotation)

Lonkka

- Lihaskireydet ym. (*popliteakoe, Phelps, Ober...*)
 - Epäspesifejä syiden erottamiseen
 - Toistettavuus huono
 - Olennaisempaa: **Puoliero? Vamman merkit? Radikulaarinen/ paikallinen kipu?**
- Lapset:
 - Varaamattomuus, ontuminen
 - Tutki koko jalka!
 - Stabiliateetti: Barlow/Ortolan

Lonkka: kuvantaminen

RTG

- Perustutkimus
- SEISTEN
- Lonkka vs. lantio?

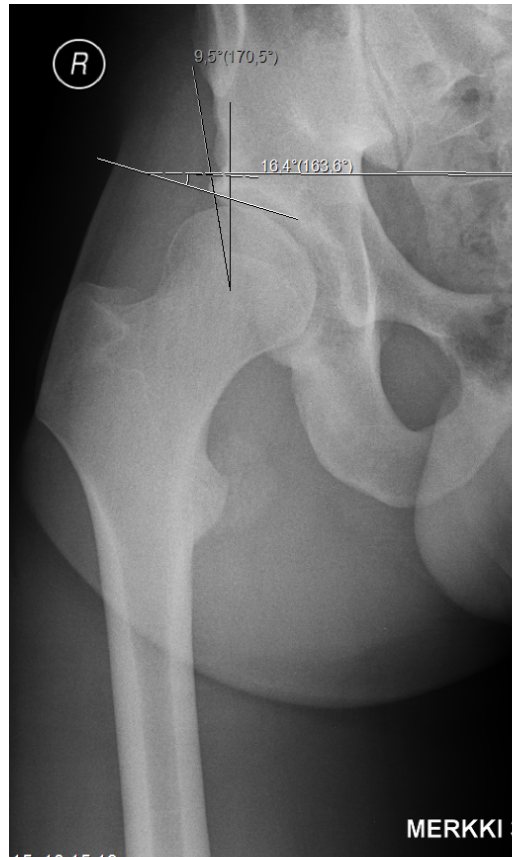
UÄ?

- Punktiomahdollisuus
 - Uä-ohj injektiot
- Infektio, synoviitti, bursiitti

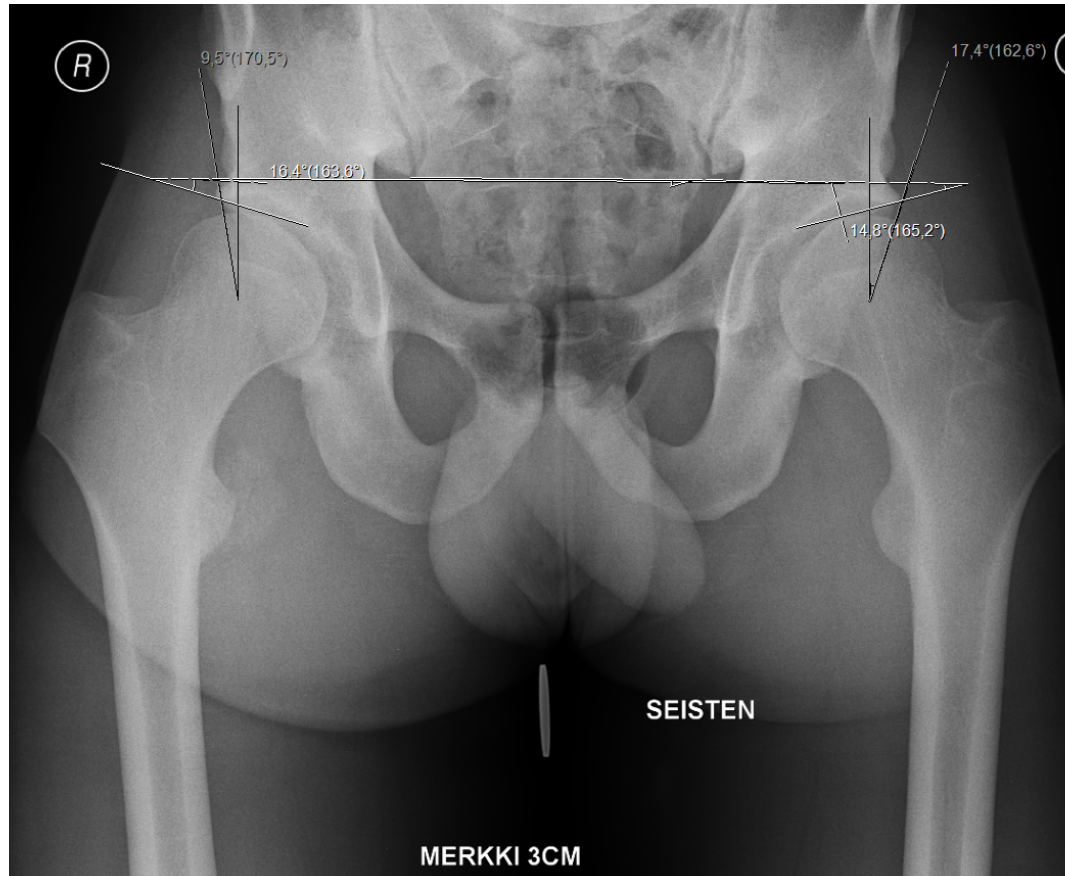
(MRI/ TT)

- Pehmytosien/luiden tarkka kuvantaminen
- Traumat, AVN, tuumorit jne.

RTG lonkka

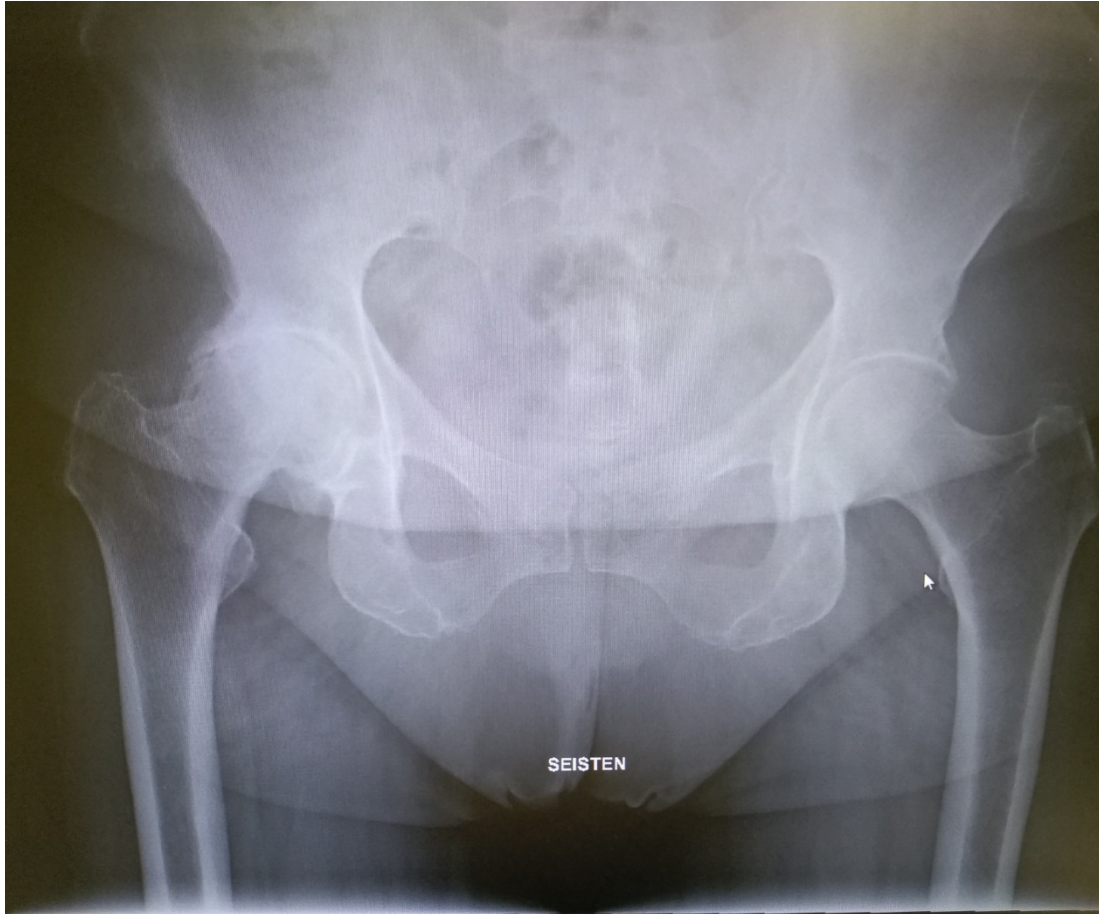

RTG lantio

Lonkan dysplasia, DDH (developmental dysplasia of the hip)

RTG lantio

'ahdas lonkka', FAI
(femoroacetabular impingement)
+ artroosi

Polven operatiivinen hoito

Tekonivel

- Niveltuho, AVN (luunekroosi)

Osteotomiat

- Mediaalinen artroosi, deformiteetit

Tähystys

- Kierukka-/nivelsidevammat, rustovauriot

Traumaleikkaukset

- Murtumat, jänneavulsiot

Lastenortopedia

- Kasvuhäiriöt, traumat

Tuumorit

Muuta

Tulehdukset

- Reumataudit, bakteeri-infektiot, bursiitit/tendiniitit

Neurologiset ongelmat

- Lihasheikkous/atrofia, radikulaarioireet

Polven tutkiminen

- Anamneesi
 - Oireiden kesto, tyyppi, sijainti. Apuvälineiden tarve/varaamattomuus (lapsilla).
- Inspektio:
 - varus/valgus
 - turvotus, punoitus, ruhjeet
 - puoliero (pituus, deformiteetit)

KIPU, LIIKE, STABILITEETTI, VOIMA

- ROM 0-135
 - Huom mahd yliojennus
- Sivusuunnan stabiliteetti (MCL; LCL)
 - MCL stabiloituu polvi ojennettuna
- AP-suunnan stabiliteetti (ACL;PCL)
 - Lachmann/vetolaatikkotesti
- McMurray (kierukat)
 - UR+varus (med meniski)
 - SR+ valgus (lat meniski)
- Extensiovoima (quadriceps, patellalig)

Polvi: kuvantaminen

RTG

- Perustutkimus
- SEISTEN
- Laurinin projektio

UÄ?

- Rooli?
- Extra-artikulaariset syyt
- Trombi, lihasrepeämä

(MRI/ TT)

- Pehmytosien/luiden tarkka kuvantaminen
- Traumat, AVN, tuumorit jne.

Milloin leikkausarvioon

Tekonivel

- Vahva-asteinen artroosi
 - Kons hoito kokeiltu
- AVN (avaskulaarinekroosi)
 - dg MRillä
- Murtuma (collum, polvessa harvoin)

Artroskopia

- Impingement (FAI), labrumrepeämä?
- Polvivammat: ligamentti, kierukat, rustokpl (irtokpl tai paikallinen vaurio)
- Degeneratiivista niveltä ei kannata pääsääntöisesti tähystää¹

Osteotomiat

- Lonkan dysplasia (DDH)
- Polven varus ja med artroosi
- Deformiteetit (esim. trauman jälkitilat)

¹ Raine Sihvonen, Mika Paavola, Antti Malmivaara, Ari Itälä, Antti Joukainen, Heikki Nurmi, Juha Kalske ja Teppo LN Järvinen: Arthroscopic Partial Meniscectomy versus Sham Surgery for a Degenerative Meniscal Tear. NEJM 26 Dec, 2013.

Milloin leikkausarvioon

Traumaleikkaukset

- Murtumat
 - Alaraajamurtumista suuri osa operatiivisesti hoidettavia
- Jänneavulsiot
 - Hamstring, gluteus medius
 - Patella, quadriceps

Lastenortopedia

- Deformiteetit, Legg-Perthes-Calve(avn), epifyseolyysi, lonkan luksaatiotaipumus
- Konsultoi herkästi

Tuumorit

- Kaikki tuumorit selvitettävä

Take home

- KIPU, LIIKE, VOIMA, (STABILITEETTI)
 - vrt. 'terveeseen' puoleen
- (Ainakin) lapsilla tutki koko raaja
- RTG perustutkimus
- Pitkittynyt kipu, tuumoriepäilyt selvitettävä
 - *www.terveysportti.fi/ hoidon perusteet*

KIITOS!

ORTON

Tenholantie 10 00280 Helsinki, Ruskeasuo

- Ajanvaraus p. 09 4748 2705 tai
www.orton.fi/ajanvaraus

Lisätietoa Ortonista ja palveluistamme löydät nettisivuiltamme:

- www.orton.fi ja
- www.facebook.com/laakariasemaorton

-
- Ortopedia. Ilkka Kiviranta, Markku Järvinen (toim.) Kandidaattikustannus 2012
 - Pocketbook of Orthopaedics and Fractures. Ronald McRae. Elsevier 2007
 - Polvi- ja lonkkanivelrikko. Käypä hoito-suositus. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin ja Suomen Ortopedi yhdistys ry:n asettama työryhmä 8.5.2018
 - *Raine Sihvonen, Mika Paavola, Antti Malmivaara, Ari Itälä, Antti Joukainen, Heikki Nurmi, Juha Kalske ja Teppo LN Järvinen: Arthroscopic Partial Meniscectomy versus Sham Surgery for a Degenerative Meniscal Tear. NEJM 26 Dec, 2013.*
 - *Wall PDH, Brown JS, Parsons N, Buchbinder R, Costa ML, Griffin D. Surgery for treating hip impingement (femoroacetabular impingement). Cochrane Database of Systematic Reviews 2014, Issue 9. Art. No.: CD010796. DOI: 10.1002/14651858.CD010796.pub2.*
 - *Hyvä hoito lonkan ja polven tekonivelkirurgiassa 2015. Ville Remes, Antti Eskelinen. Suomen Artroplastia yhdistys 2015*
 - *[www.terveysportti.fi/ hoidon perusteet](http://www.terveysportti.fi/hoidon-perusteet)*